

Brev til Silkeborg Byråd m.fl. vedrørende behov for markant budgetforøgelse til dagtilbudsområdet ved budgetforhandlinger for 2026

Til:
Silkeborgs byrådspolitikere,
Dagtilbuds-, Skole- og Familieudvalget, samt
Børne- og Familieafdelingen

Fra:
49 forældrebestyrelser i Silkeborg kommunes dagtilbud

Den 6. august 2025

Kære byråd, udvalg og forvaltning i Silkeborg Kommune.

Vi skriver til jer med bred opbakning fra adskillige forældrebestyrelser i Silkeborg Kommunes daginstitutioner for at understrege nødvendigheden af, at daginstitutionsområdet opprioriteres kraftigt i de forestående budgetforhandlinger for 2026.

Ifølge dagtilbudslovens¹ § 19 a stk. 1, har **Kommunalbestyrelsen** ansvaret for at sikre en normering med én pædagogisk medarbejder pr. tre vuggestuebørn og én pædagogisk medarbejder pr. seks børnehavebørn. Silkeborg Kommune har nu for andet år i træk, undervurderet normeringsbehovet - og dermed underbudgetteret daginstitutionsområdet i sådan en grad, at der sidste år måtte tilføres 17 mio. kr. ekstra midt i budgetåret - og i år hele 23 mio. kr. På trods af sidste års ekstrabevilling på 17 mio. kr. var det kommunale normeringsgennemsnit stadig under det niveau, der er foreskrevet i dagtilbudsloven. Og selvom det er positivt, at byrådet den 27. maj 2025 stemte for at tilføre yderligere 23 mio. kr. til budgettet i år, kan vi stadig være bekymrede for, om det er nok, og om forvaltningen og institutionerne har et reelt billede af normeringsbehovet.

Byrådet valgte den 27. maj at afvise et forslag om opgørelse af minimumsnormering på husniveau. Begrundelsen herfor var, at pengene skal gå til varme hænder fremfor bureaukrati. Men når der ikke afsættes penge nok til at ansætte det nødvendige personale, bliver løftet om flere varme hænder reelt indholdsløst. Vi håber derfor, at alle partier, herunder særligt de partier, som stemte 'nej' den 27. maj, vil stå bag deres ord og støtte op om en væsentlig budgetforøgelse til Silkeborg Kommunes daginstitutioner, så vi kan skabe trygge rammer for vores børn og give kommunens **dygtige og kompetente** pædagogiske personale rum til at udføre deres kerneopgave: **understøttelse af børns** trivsel, udvikling og læring.

Observationer fra kommunens institutioner:

Generelt oplever vi, at det pædagogiske personale yder en stor og fantastisk indsats hver dag - men de gør det under alt for pressede rammer. Det har desværre konsekvenser for kvaliteten i dagtilbuddene og i sidste ende vores børn. Her kommer et par eksempler fra kommunens dagtilbud:

En af kommunens institutioner oplever, at der på alle husets tre børnehavestuer er 25 eller 26 børn og kun tre voksne per stue. Denne normering er langt fra, hvad der må formodes at være intentionen bag dagtilbudsloven, som foreskriver 1:6 i børnehaven. Billedet forværres yderligere, da det er normal praksis, at der er to (og nogle gange kun én) voksen til 26 børn fra kl. 12 og resten af dagen. Et tidsrum, hvor langt de fleste forældre stadig er på arbejde, og derfor forventer og stoler på, at der er nok personale omkring børnene. Når én pædagog eller pædagogmedhjælper kan opleve at stå alene på legepladsen med 26 børn i alderen 3-5 år, er det umuligt at forvente et pædagogisk læringsrum. Pædagogerne er uddannet til at løfte, styrke og støtte børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i det tidsrum, børnene er i deres hænder. De er ikke blot uddannet til at sørge for, at børnene har et sted at være - at "opbevare" dem. Når rammerne ikke giver plads til udfoldelse af det pædagogiske læringsrum, reduceres fagligheden til ren pasning, hvor aktiviteter ofte er nødsaget til at blive valgt ud

¹ Lovbekendtgørelse nr. 988 af 27. august 2024 om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge

Brev til Silkeborg Byråd m.fl. vedrørende behov for markant budgetforøgelse til dagtilbudsområdet ved budgetforhandlinger for 2026

fra, hvad der beskæftiger flest børn mest muligt, fremfor hvad der mest optimalt vil støtte den pågældende børnegruppe med deres trivsel, sociale relationer og udvikling.

Det samme billede gør sig gældende hos en af kommunens vuggestuer, hvor der fra 12:30 og frem er 2 voksne til 12 vuggestuebørn. Det beskrives ligeledes, at der er problemer med nok voksne om morgenen at aflevere sit barn til. Særligt i perioder med "indkøringer" ender der med kun at være én voksen til at tage sig af de 11 vuggestuebørn, der allerede er "kørt ind". Det er utrygt og u hensigtsmæssigt, at vuggestuebørnene ikke får en god, stabil og tryk start på dagen pga. for lidt personale til at tage ordentligt imod dem.

Mange forældrebestyrelser har rapporteret om lignende eksempler fra deres huse, hvor der berettes om for få voksne til for mange børn, og derfor ikke nok mulighed for at efterleve en høj kvalitet i det pædagogiske læringsmiljø.

National undersøgelse af kvaliteten af det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbud:

En af de vigtigste konklusioner i Vives rapport "Kvalitet i dagtilbud" af 25. maj 2025 fastslår, at der i 3 ud af 10 stuer i Danmark er et pædagogisk læringsmiljø, som vurderes utilstrækkelig til understøttelse af børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Cirka 6 ud af 10 stuer (63 %) er vurderet til at have et pædagogisk læringsmiljø af tilstrækkelig kvalitet². Med de nuværende normeringsforhold i Silkeborg Kommune er der god grund til at antage, at billedet er det samme her. At antage, at vi, i Silkeborg Kommune, **trods** manglende overholdelse af minimumsnormeringerne, alligevel kan tilbyde et pædagogisk læringsmiljø over landsgennemsnittet, hviler på et meget tyndt grundlag.

Vi mener, at Silkeborg Kommune bør sigte højere. At overholde minimumsnormeringerne bør være et absolut minimum og ikke målet for succes. For minimum bør ikke være maksimum. Vi bør have råd til at prioritere vores børn højere. En god start på institutionslivet er vigtig for en god start på skolelivet; et godt skoleliv er vigtig for en god start på ungdomsuddannelser - og sådan fortsætter det til de rammer arbejdsmarkedet og bliver fremtidens skatteydere. Det er derfor sund, økonomisk politik at sikre gode, trygge rammer for vores børn allerede tidligt i livet.

Konsekvenser ved fortsat underbudgettering af området:

Konsekvenserne ved fortsat underbudgettering af området er mange - både for det enkelte barn, forældre, personale, det pædagogiske fag og kommunen.

- Nedsat pædagogisk kvalitet: Med for få voksne til at støtte børnene frygter vi, at der kan opstå færre positive interaktioner og mindre tid til individuel udvikling og opmærksomhed, hvilket kan påvirke børns læring og udvikling negativt. I mange af kommunens dagtilbud opleves en stor nedprioritering i aktiviteter, herunder ture ud af huset, kreative aktiviteter, tid til fordybelse i faglige tematikker og årshjul.
- Øget stress blandt børnene: Større grupper og færre voksne kan føre til mere støj og uro, hvilket vi frygter kan gøre det sværere for børnene at koncentrere sig og føle sig trygge. Endvidere påvirkes børnene af de voksnes stress over uholdbare rammer med for lidt kollegaer grundet de økonomiske rammer, og derfor er børnene selv i risiko for at blive stressede.
- Høj personaleomsætning: Dårlige arbejdsforhold kan føre til, at personalet søger væk fra professionen, hvilket yderligere forværrer bemanningssituationen, samt påvirker det pædagogiske faglige niveau i Silkeborg kommune i en negativ retning. Der mangler flere tusinde pædagoger på landsplan, og prognoserne tyder på at pædagogmanglen blive værre inden for de næste 10 år. BUPL skriver, at cirka 11.000 pædagoger arbejder uden for faget, og årsagerne er især dårlige rammer til at løse den pædagogiske kerneopgave³, hvilket må siges at være tankevækkende og en tendens, Silkeborg Kommune bør stræbe efter at bryde - både for fagfolkenes skyld og i særdeleshed for børnenes. Desuden er det utilfredsstillende for mange af pædagogerne kun at være i stand til at tilbyde "tilstrækkelig" kvalitet pga. nuværende

² <https://www.vive.dk/media/pure/lxmp14ex/27514355>

³ <https://bupl.dk/politik-og-presse/maerkesager/10-fakta-om-paedagogmangel>

Brev til Silkeborg Byråd m.fl. vedrørende behov for markant budgetforøgelse til dagtilbudsområdet ved budgetforhandlinger for 2026

økonomiske rammer i dagtilbuddene, og mange har et dybt ønske om at få rammerne til at kunne levere god og fremragende kvalitet. Det skylder vi pædagogerne og personalet - for det skylder vi vores børn.

Forældrebevægelsen "hvor er der en voksen", har på fineste vis skitseret konsekvenserne både for personale og børn:

"Hvad kræver god professionel omsorg? Opmærksomhed, ansvar, kompetencer og lydhørhed. De danske pædagoger er sig bevidst om deres ansvar, og de er også kompetente til at udføre omsorg af høj kvalitet. Men opmærksomhed er en begrænset psykologisk ressource. Hvis man har ansvaret for 10 børn på en gang, kan man kun slukke brande og undgå ulykker – det er ikke muligt at få øje på hver enkelt barns behov, situation og muligheder. Men alle børn har ret til at blive bemærket – også dem der ikke råber højt. [...] Børn behøver opmærksomme, lydhøre og nærværende voksne for at udvikle sig og trives. Det kræver, at der er pædagoger nok. Minimumsnormeringer er ikke for meget forlangt – men netop det grundlag der er nødvendigt for, at vi kan give børn den hverdag de fortjener i dagtilbud, og et udviklingsmiljø de kan vokse i – til glæde og gavn for os alle sammen".⁴

Vores ønske:

Vi mener, at en kommune som Silkeborg bør sigte højere. Det bør være en grundvilkår for alle børn i kommunen, at der er nok voksne omkring dem til at understøtte deres trivsel, udvikling og læring. Minimumsnormeringer er en **bund** og ikke et loft. Byrådet og forvaltningen bør prioritere at lægge barren for daginstitutionsområdet langt højere i nuværende budgetforhandlinger for 2026 og fremadrettet. Sigt højt på papirsnormeringerne, så de reelle normeringer rent faktisk kommer vores børn til gode og kan mærkes i hverdagen ude på de enkelte stuer.

Brevet sendes på vegne af

Forældrebestyrelserne fra følgende 49 dagtilbud i Silkeborg kommune:

- | | | |
|----------------------------|-----------------------------|----------------------------|
| 1. Virklund Børnehus | 17. Funder Kirkeby Børnehus | 32. Tumlehøjen |
| 2. Granly | 18. Kragelund Børnehus | 33. Arnen |
| 3. Korshøjvej | 19. Skæggær Børnehus | 34. Bakkegården |
| 4. Troldehøjen | 20. Bryrup Børnehus | 35. Estrupgade 22c |
| 5. Søfryd | 21. Poppelhuset | 36. Mælkebøtten |
| 6. Troldehøj | 22. Bøgehuset | 37. Skolegade 18 |
| 7. Børnehuset Thorning | 23. Askehuset | 38. Skolegade 28 |
| 8. Vinderslev Børnegård | 24. Børnegården | 39. Smørblomsten |
| 9. Krathgården | 25. Børnehuset Søholt | 40. Solsikken |
| 10. Børnehuset Ans | 26. Børnehuset Engen | 41. Gården |
| 11. Grauballe Børnegård | 27. Idrætsbørnehuset | 42. Eventyrhuset |
| 12. Børnehuset Fårvang | Nørrevænget | 43. Højen |
| 13. Levring Børnehus | 28. Dybkærgården | 44. Højgården |
| 14. Børnehaven Mælkebøtten | 29. Elverhøjen | 45. Regnbuen |
| 15. Børnehuset Ågade | 30. Harsnablundvej | 46. Bakkebo |
| 16. Børnehuset Hasselvej | 31. Skovbuen | 47. Funder Alle Børnehus |
| | | 48. Funder Børnehus |
| | | 49. Børnehuset Damgårdsvej |

⁴ <https://hvorerderenvoksen.dk/>